

کد کنترل

314

F

314F

آزمون (نیمه متمرکز) ورود به دوره های دکتری - سال ۱۴۰۲

دفترچه شماره (۱)

صبح پنجشنبه
۱۴۰۱/۱۲/۱۱

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.»
امام خمینی (ره)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

تاریخ - تاریخ اسلام (کد ۲۱۲۱)

زمان پاسخ گویی: ۱۰۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی: - تاریخ جهان اسلام از آغاز تا پایان عصر عثمانی - تاریخ تحولات فکری و فرهنگی در جهان اسلام تاکنون - روش تحقیق و منبع شناسی در تاریخ اسلام	۸۰	۱	۸۰

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می شود.

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول زیر، به منزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب ..... با شماره داوطلبی ..... با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره سندلی خود با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخنامه و دفترچه سؤالات، نوع و کد کنترل درج شده بر روی جلد دفترچه سؤالات و پایین پاسخنامه ام را تأیید می‌نمایم.

امضا:

مجموعه دروس تخصصی (تاریخ جهان اسلام از آغاز تا پایان عصر عثمانی - تاریخ تحولات فکری و فرهنگی در جهان اسلام تاکنون - روش تحقیق و منبع‌شناسی در تاریخ اسلام):

- ۱- بنا بر گزارش استفان بیزانسی شهر حیره، توسط کدام سلسله فرمانروایی ایران پایه‌گذاری شد و پس از ویرانی، مجدداً به وسیله چه کسی آباد گردید؟
  - (۱) اشکانیان - عمرو بن عدی
  - (۲) ساسانیان - نعمان بن منذر
  - (۳) هخامنشیان - جذیمة ابرش
  - (۴) سلوکیان - فارح بن مالک بن کعب
- ۲- جنگ و ستیز کدام قبایل در ماه‌های حرام در جزیره‌العرب پیش از اسلام، حرمت این ماه‌ها را شکست، این جنگ با چه نامی مشهور شد و بعد از آن برای ممانعت از تکرار اتفاقات مشابه، کدام پیمان منعقد شد؟
  - (۱) خزمه و عضل - بسوس - فرسان
  - (۲) خزاعه و قریش - بسوس - براجم
  - (۳) کنانه و قریش - فجار - حلف‌الفضول
  - (۴) ثقیف و هوازن - داحس - ذی‌المجاز
- ۳- نبرد دریایی «ذو الصواری» / «ذات الصواری» بین مسلمانان و بیزانس در عهد عثمان بن عفان (خلیفه سوم) در کدام منطقه اتفاق افتاد؟
  - (۱) سواحل جنوبی جزیره قبرس
  - (۲) سواحل لیکیه در آسیای صغیر
  - (۳) سواحل طرطوس از ثغور شام
  - (۴) سواحل اسکندریه در شمال مصر
- ۴- در کدام غزوه، مسلمانان به رویارویی با رومیانی پرداختند که سعی داشتند مانع عبور مسافران و بازرگانان مدینه شوند؟
  - (۱) حنین
  - (۲) تبوک
  - (۳) ذات الرقاع
  - (۴) دومة الجندل
- ۵- ابومسلم پس از تشبیت مواضع خود و کشتن سلیمان بن کثیر خزاعی و دیگر رقیبان، کدام لقب را برای خود برگزید؟
  - (۱) امیرالمؤمنین
  - (۲) امیر آل محمد
  - (۳) نقیب‌النقباء
  - (۴) وزیر آل محمد
- ۶- در منابع تاریخی و جغرافیایی اسلامی، کدام شهر و به چه دلیل «دروازه هند» خوانده شده است؟
  - (۱) ابله - مناسبات بازرگانی گسترده با هند
  - (۲) دیبل - آغاز حملات مسلمانان به هند و سند از این شهر
  - (۳) منصوره - قرار گرفتن در گذرگاه اصلی ورود به سند
  - (۴) مولتان - تشکیل نخستین حکومت مسلمانان عرب در آن شهر
- ۷- در سال ۷۴ هجری عبدالملک بن مروان برای مقابله با رومیان چه کسی را به آفریقا فرستاد؟
  - (۱) قتیبة بن مسلم
  - (۲) حسان بن ابی صُفْره
  - (۳) محمد بن قاسم
  - (۴) موسی بن نصیر

- ۸- در پیشینه مشاغل دوره اسلامی، کدام موارد به ترتیب به زرگر و کفشگر اشاره داشت؟
 (۱) جوهری - اسکاف
 (۲) جوهری - صائغ
 (۳) صائغ - اسکاف
 (۴) صائغ - حدّاء
- ۹- نخستین امیرنشین صلیبی‌ها در کدام شهر تشکیل شد؟
 (۱) انطاکیه
 (۲) طرابلس
 (۳) رها
 (۴) بیت‌المقدس
- ۱۰- در زمان اوج‌گیری مجدد نزاع‌های قومی و قبیله‌ای در اواخر دوره اموی، مروان بن محمد از کدام گروه حمایت می‌کرد؟
 (۱) مضریان
 (۲) قحطانیان
 (۳) نزاریان
 (۴) قریش
- ۱۱- در کدام مورد «استاذ جوذر» به‌درستی معرفی شده است؟
 (۱) از کارگزاران حکومتی فاطمیان در دهه‌های آغازین حکومت آنها بود.
 (۲) از فرماندهان خوارج در مغرب بود که به خدمت فاطمیان درآمد.
 (۳) از کاتبان اولیه ادریسیان در مغرب بود.
 (۴) از کاتبان فاطمی بود که به ایوبیان پیوست.
- ۱۲- کدام مورد درباره‌ی روابط فاطمیان و دولت بنی‌عقیل صحیح نیست؟
 (۱) ابوداؤد محمد عقیلی در سال ۳۸۲ ق در موصل به نام عزیز فاطمی خطبه خواند.
 (۲) عقیلیان در آغاز کار برای رهایی از پرداخت خراج به سلجوقیان، به فاطمیان روی آوردند.
 (۳) حمیدالدین کرمانی داعی فاطمی، بنی عقیل را برای همراهی با فاطمیان و حمایت از آنها متقاعد کرد.
 (۴) قریش عقیلی به بساسیری کمک کرد وارد بغداد شود و حکومت خود را به نام فاطمیان برقرار سازد.
- ۱۳- نخستین «وقدی» که در رجب سال پنجم هجری بر رسول خدا (ص) وارد شد چه نام داشت؟
 (۱) بنی کلاب
 (۲) بنی فزاره
 (۳) صدّاء
 (۴) مزینّه
- ۱۴- قلعه دربند، نخستین بار به دست کدام سردار عرب گشوده شد؟
 (۱) ابوعمیده جراح
 (۲) عبدالعزیز باهلی
 (۳) سراقه بن عمرو
 (۴) عبدالرحمن بن ربیع
- ۱۵- جنگ‌های صلیبی توسط کدام دولت خاتمه داده شد و آخرین سنگر صلیبی‌ها که از آنان گرفته شد، کدام شهر بود؟
 (۱) ایوبیان - بیت‌المقدس
 (۲) ممالیک - طرابلس
 (۳) ممالیک - عکا
 (۴) ایوبیان - عسقلان
- ۱۶- مخالفان حکومت ملک ظاهر بیبرس در سال‌های نخست سلطنت وی (۶۵۸-۶۶۱ هـ.) چه کسانی بودند؟
 (۱) امیر علم‌الدین سنجر - مغیث عمر بن عادل ایوبی
 (۲) عادل بدرالدین سلامش - شمس‌الدین سنقر الاشقر
 (۳) فارس‌الدین اکتای - نورالدین پسر آیبک
 (۴) مظفر قطز - سعید محمد برکه خان
- ۱۷- کدام روحانی برجسته ماوراءالنهر نقش قاطعی در پیروزی ابوسعید شاهزاده تیموری، در سمرقند داشت؟
 (۱) احمد یسوی
 (۲) بهاء‌الدین نقشبند
 (۳) خواجه عبیدالله احرار
 (۴) سیف‌الدین باخرزی

- ۱۸- کدام حاکم جغتایی در اثر زیست مشترک با مسلمانان ترک نژاد در ماوراءالنهر به اسلام گروید؟
(۱) ترمشیرین
(۲) طغاتی‌مور
(۳) کبک خان
(۴) محمود یلواج
- ۱۹- سلطان سلیم دوم عثمانی، در کدام جنگ دریایی از ناوگان متحدین اروپایی شامل ونیز، اسپانیا و پاپ شکست خورد؟
(۱) آنورس
(۲) اوترشت
(۳) لیانت
(۴) موهاکس
- ۲۰- کدام مورد دربارهٔ اسامی دسته‌های ممالیک سلطانی در مصر درست است؟
(۱) اجلاب، ترابی، خاصکیه، سیفیه
(۲) اجناد امیران، وافدیه، خاصکیه، قرانصه
(۳) خاصکیه، قرانصه، اجلاب، سیفیه
(۴) قرانصه، اجناد امیران، ترابی، مشتروات
- ۲۱- کدام مورد در خصوص «تمدن کیلوا» درست است؟
(۱) تمدن مسلمانان در اسپانیا
(۲) تمدن ایرانی‌ها در شبه قاره هند
(۳) تمدن شیرازی‌ها در شرق آفریقا
(۴) تمدن مسلمانان در آسیای جنوب شرقی
- ۲۲- کدام یک از علل انحطاط و نابودی حکومت ممالیک مصر به‌شمار نمی‌رود؟
(۱) قدرت رو به گسترش دولت عثمانی
(۲) تضادها و اختلافات داخلی در هیئت حاکمه ممالیک
(۳) ضربه اقتصادی ناشی از سلطه دریایی پرتغالی‌ها بر راه‌های تجاری دریایی
(۴) دل‌بستگی طبقه حاکم به روش‌های کهنه در جنگ و تحقیر سلاح‌های آتشین
- ۲۳- در دستور مالیاتی سال ۱۲۵۵ هـ. / ۱۸۳۹ م. که با هدف اصلاح نظام مالیاتی عثمانی، همهٔ مالیات‌های قدیمی تحت عنوان شریعت ملغی گردید، کدام دو مالیات خاص، مستثنی شده بود؟
(۱) جزیه و منافع
(۲) خمس و اغنام رسمی
(۳) اراضی و عُشور
(۴) گوسفند و سرانه
- ۲۴- کدام مفهوم و آرمان، در استقرار، توسعه و گسترش قدرت دولت عثمانی نقش مهم و اساسی ایفا نمود؟
(۱) غزا و جهاد
(۲) حاکمیت قوم و نژاد ترک
(۳) نابودی دولت‌ها و قدرت‌های کافر
(۴) دستیابی به ثروت سرزمین‌های جدید
- ۲۵- کدام مورد، از نتایج فتح قازان در سال ۱۵۵۲ توسط روسیه، است؟
(۱) سقوط خانات آسیای مرکزی
(۲) پیوستن تاتارهای مسلمان به امپراتوری روسیه
(۳) آغاز مداخلهٔ روسیه در مناسبات سرزمین‌های اسلامی و امپراتوری عثمانی
(۴) آغاز فعالیت‌های گسترده تبشیری ارتدوکس‌ها در سرزمین‌های مسلمان‌نشین تاتار
- ۲۶- در جنگ هاچوا در ۱۰۰۵ هـ. / ۱۵۹۶ م، عثمانی‌ها بر کدام سپاه پیروز شدند و فرماندهی دو لشکر متخاصم را چه کسانی بر عهده داشتند؟
(۱) سپاه ایران - ساروخان طالش و جغال اوغلی
(۲) لشکر اتریش / مجارستان - سلطان مراد سوم و رودولف دوم
(۳) نیروهای متفق مسیحی تابع پاپ - پیاله پاشا و کاترین براندبورگ
(۴) نیروهای مشترک آلمان / مجار - سلطان محمد سوم و آرشیدوک ماکسیمیلیان

- ۲۷- نتیجه موافقت‌نامه اسکندریه که در ۱۹۴۵ م میان کشورهای عربی منعقد شد، کدام است؟
(۱) تأکید بر تشکیل یک حاکمیت بزرگ عرب با محوریت ناسیونالیسم عربی
(۲) تلاش کشورهای عربی برای ایجاد یک سازمان نظامی و اقتصادی مستقل
(۳) تشکیل کمیته‌هایی برای تهیه متن اساس‌نامه اتحادیه عرب
(۴) تشکیل جمهوری متحده عربی متشکل از سوریه و مصر
- ۲۸- تا قبل از شروع جنگ جهانی اول، انگلستان به کدام دلیل سیاست حفظ تمامیت ارضی عثمانی را در پیش گرفته بود؟
(۱) ممانعت از قدرت گرفتن رو به تزاید دولت روسیه
(۲) نگرانی از تقسیم قلمرو عثمانی بین روسیه و فرانسه
(۳) حفظ کانال سوئز از دسترسی رقبای اروپایی خود
(۴) مشغول داشتن فرانسه به مسائل بالکان به واسطه عثمانی‌ها
- ۲۹- آخرین امپراتورهای طرابوزان برای ممانعت از سقوط دولت خود به دست عثمانی‌ها، علاوه بر استمداد از اوزون حسن آق‌قویونلو، کدام سیاست را در پیش گرفتند؟
(۱) آمادگی پرداخت مالیات سالیانه و پذیرش تبدیل قلمرو خود به یک امارت دست‌نشانده عثمانی
(۲) ایجاد نیروی دریایی قدرتمند در دریای سیاه و تقویت استحکامات مرزی در خشکی
(۳) برقراری پیوند سببی با دربار عثمانی از طریق ازدواج دختران خود با شاهزادگان عثمانی
(۴) توسل به پاپ اوژن چهارم برای اعلان جنگ صلیبی بر ضد عثمانی‌ها
- ۳۰- چه کسی استقلال افغانستان از انگلیس را در سال ۱۹۱۹ اعلام کرد و اصلاحات سیاسی، فرهنگی و اجتماعی انجام داد؟
(۱) سید کمال خان
(۲) هاشم خان
(۳) شاه امان الله خان
(۴) شاه محمود خان
- ۳۱- «حلف الفضول» از پیمان‌های معروف مکه با مشارکت پیامبر اکرم (ص) قبل از بعثت، در کدام محل منعقد شد؟
(۱) خانه ابوطالب
(۲) دارالندوه
(۳) کنار کعبه
(۴) خانه عبدالله بن جدعان
- ۳۲- کدام مورد درباره اخذ و ترجمه علوم مختلف توسط مسلمانان از ملت‌های دیگر نادرست است؟
(۱) شیمی و علم تشریح را از کلدانی‌ها گرفتند.
(۲) فلسفه، طب، هندسه و هیئت را از یونانی‌ها اخذ کردند.
(۳) حساب، نجوم، طب و گیاه‌شناسی را از هندی‌ها اخذ کردند.
(۴) تاریخ، موسیقی، ستاره‌شناسی و ادبیات و اندرزنامه‌نویسی را از ایرانیان گرفتند.
- ۳۳- کدام فرق‌نویس با پذیرش جدا بودن دو شخصیت کیسان و مختار، مختاریه را نخستین فرقه کیسانیه دانسته است؟
(۱) اشعری
(۲) بغدادی
(۳) نوبختی
(۴) شهرستانی
- ۳۴- کدام گروه دینی به دلیل کمک به نشر علوم در جهان اسلام شهرت یافتند؟
(۱) یهودیان
(۲) زرتشتیان
(۳) صابئین
(۴) مانویان
- ۳۵- دیوان زنداقه، توسط کدام خلیفه عباسی و برای مقابله با کدام گروه تأسیس شد؟
(۱) مهدی - مانویان
(۲) منصور - مانویان
(۳) مأمون - سرخ‌جامگان
(۴) مهدی - بومسلمیه

- ۳۶- پزشک مخصوص دربار عضدالدوله دیلمی و مؤلف کتاب الملکی چه نام داشت؟
(۱) ابن سینا
(۲) ابن زهر سیویلی
(۳) ابوالقاسم الزهراوی
(۴) علی بن عباس المجوسی
- ۳۷- کدام مورد، درباره عبدالرحمان خازنی درست است؟
(۱) کتابی درباره علم فیزیک ترجمه کرد.
(۲) میزان الحکمه را در مکانیک تألیف کرد.
(۳) معرفه الحیل را درباره ترازوها و مکانیک نوشت.
(۴) میزان الحکمه را در معرفه الحیل هندسیه نوشت.
- ۳۸- نخستین و مهم ترین کتابخانه دولت فاطمیان مصر چه نام داشت؟
(۱) بیت الحکمه
(۲) دارالحکمه
(۳) دارالعلم
(۴) خزانه الکتاب
- ۳۹- در گرایش مردم آسیای مرکزی به اسلام، کدام گروه از مسلمانان، نقش مهمی نداشته اند؟
(۱) بازرگانان
(۲) دولت مردان
(۳) صوفیان
(۴) مبلغان
- ۴۰- چه کسی را مؤسس مکتب تصوف خراسان می دانند؟
(۱) ابراهیم ادهم
(۲) ابوتراب نخشی
(۳) جنید
(۴) عبدالله بن مبارک
- ۴۱- مشخصه عمومی مکتب احمد بن حنبل (پیشوای حنبلیان)، چیست؟
(۱) استناد مطلق به حدیث و مخالفت با هرگونه اجتهاد و رأی
(۲) مخالف تکفیر و موافق مفهوم جمع و جماعت
(۳) مخالفت با رافضه و گروه های شیعه
(۴) عدم پذیرش سیره صحابه و تابعین
- ۴۲- سهم کدام عامل در گسترش اسلام در جنوب هند پیش از سده هفتم هجری، بیشتر بود؟
(۱) تشکیل حکومت های مشهور به سلاطین دهلی در هند
(۲) حملات گسترده سرداران غوری و علاءالدین محمد خلجی
(۳) فعالیت های تبلیغی و سیاسی بازرگانان مسلمان ایرانی و عرب
(۴) فعالیت های مشایخ صوفیه به ویژه مشایخ چشتیه و سهروردیه
- ۴۳- نخستین رساله منثور فارسی در تصوف، کدام است؟
(۱) ختم الولایه حکیم ترمذی
(۲) رساله معروف قشیری
(۳) کشف المحجوب هجویری
(۴) قوت القلوب ابوطالب مکی
- ۴۴- شیخ محمد بن عبدالله ملقب به نوربخش متوفی ۸۶۹ هجری قمری، برای تقریب تشیع و تسنن کدام اندیشه را مطرح کرد؟
(۱) وحدت وجود
(۲) رکن رابع
(۳) تلفیق تصوف و تشیع
(۴) امامت اسماعیلیه
- ۴۵- کدام عالم معاصر شاه طهماسب صفوی، رساله هایی در رد برخی فتاوی محقق کرکی درباره نماز جمعه و مسئله خراج تألیف کرد؟
(۱) شیخ بهایی
(۲) میرداماد
(۳) مقدس اردبیلی
(۴) شیخ ابراهیم قطیفی
- ۴۶- کدام مذاهب خوارج، به سرزمین مغرب وارد شده است؟
(۱) ازارقه - اباضیه
(۲) صفریه - ازارقه
(۳) ازارقه - عجارده
(۴) صفریه - اباضیه

- ۴۷- کدام عبارت درباره تفکر سیاسی خواجه نظام الملک طوسی و ابوالحسن ماوردی درست است؟
(۱) در تفکر ماوردی خلیفه و سلطان در یک تن قابل جمع است.
(۲) در تفکر خواجه نظام الملک محوریت با خلیفه است.
(۳) در تفکر ماوردی برتری با نهاد پادشاهی است و خلیفه پس از آن قرار دارد.
(۴) در تفکر خواجه خلافت مورد چشم پوشی است اما نزد ماوردی، خلیفه و پس از وی سلطان محوریت دارد.
- ۴۸- با حمایت کدام وزیر دولت فاطمی در مصر، نزار از رسیدن به خلافت باز ماند؟
(۱) ابوالقاسم جرجرائی
(۲) ناصرالدوله بن حمدان
(۳) بدر جمالی
(۴) افضل بن بدر جمالی
- ۴۹- کدام دانشمند شیعه با تلاش های خود، تا اندازه ای به کلام شیعی در برابر معتزله استقلال داد؟
(۱) شیخ کلینی
(۲) شیخ مفید
(۳) شیخ طوسی
(۴) خواجه نصیرالدین طوسی
- ۵۰- مهم ترین نتیجه آشنایی از نزدیک محققان غربی با فرهنگ، تمدن و هنر شرق در قرن نوزدهم میلادی و تأثیر آن بر تولیدات علمی غرب نسبت به شرق چه بود؟
(۱) ظهور نوعی شرق شناسی رمانتیک
(۲) گذار از شرق شناسی به رشته های تخصصی جدید
(۳) ظهور شرق شناسی با رویکرد انکار پیشینه تمدن اسلامی
(۴) گذار از شرق شناسی مبتنی بر سنت کلیسایی به شرق شناسی عقل مدار
- ۵۱- کدام رویداد ضربه سختی به فرهنگ و دین ترکان مسلمان اتحاد جماهیر شوروی وارد ساخت؟
(۱) بستن مساجد
(۲) برداشتن حجاب زنان
(۳) دستگیری رهبران مذهبی مسلمان
(۴) جانشین کردن خط لاتین به جای خط عربی
- ۵۲- پیدایش مطبوعات در خاورمیانه، نتیجه سریع و مستقیم کدام رویداد بود؟
(۱) پیروزی انقلاب فرانسه
(۲) انقلاب مشروطه سلطنتی انگلیس
(۳) انقلاب صنعتی و رواج دستگاه های چاپ
(۴) پیروزی انقلاب ۱۹۱۷ شوروی
- ۵۳- چه کسانی در جهان اسلام و به کدام منظور «دکترین مدرنیسم اسلامی» را برای اولین بار مطرح ساختند؟
(۱) ترکان جوان - حاکمیت نظام مشروطه سکولار
(۲) نخبگان تونس - ارائه الگویی التقاطی از مدرنیسم اسلامی و سکولاریسم
(۳) عثمانیان جوان - برقراری نظام پارلمانی و حاکم کردن اصول اخلاقی جدید توأم با تعهد به اصول اسلامی
(۴) نخبگان مسلمان هند به رهبری سید احمدخان - هم راستایی فرهنگ سیاسی و علمی دنیای مدرن با اصول اسلامی
- ۵۴- مبدع اقلام سته و یا تکمیل کننده آنها و واضح قواعد دوازده گانه برای خوشنویسی چه کسی بود؟
(۱) ابن بواب
(۲) حسن بصری
(۳) یاقوت مستعصمی
(۴) ابن مقله
- ۵۵- نخستین مدرسه دختران به نام مستورات در افغانستان در سال ۱۹۲۰ به وسیله چه کسی تأسیس شد؟
(۱) سید کمال خان
(۲) حبیب الله کلکانی
(۳) ملکه ثریا
(۴) محمود طرزی
- ۵۶- کدام یک از علمای پزشکی یهود در اندلس عضو هیئت علمی تعیین شده از سوی عبدالرحمن ناصر جهت ترجمه کتاب پزشکی دیوسکوریدس بود؟
(۱) ابن میمون
(۲) ابن نغریله
(۳) حسدای بن شبروط
(۴) سلیمان بن غابیرول

- ۵۷- کدام کتاب، از آثار شمس‌الدین محمدبن عبدالرحمن السخاوی و یک معجم رجال‌شناختی قرن نهم هجری قمری است؟
(۱) ایضاح المکنون
(۲) الضوء اللامع
(۳) النجوم الزاهره
(۴) مجالس المومنین
- ۵۸- کدام عبارت در مورد فعالیت‌های اصحاب و شاگردان امام محمد باقر (ع) نادرست است؟
(۱) ابوبصیر لیث بختری مرادی فقیه و محدث نام‌آور شیعه در عصر امام محمد باقر (ع) بود.
(۲) زراره بن اعین ممتازترین و برجسته‌ترین متکلم و محدث در روزگار امام محمد باقر (ع) بود.
(۳) کمیت بن زیاد اسدی، برجسته‌ترین فقیه و متکلم شیعی در روزگار امام محمد باقر (ع) بود.
(۴) ابوحمزه ثمالی جایگاهی والا در میان یاران امام محمد باقر (ع) داشت و احادیث زیادی درباره معجزات نقل کرده است.
- ۵۹- طلبه‌های مدارس مذهبی (سفته) عثمانی به چه دلیل در ۱۲۹۳ هـ / ۱۸۷۶ م، علیه حکومت این کشور سر به شورش برداشتند و واکنش اولیه سلطان عثمانی در قبال این شورش چه بود؟
(۱) عدم شهامت حکومت در برابر قتل عام مسلمانان و مداخله اروپاییان - انتصاب حافظ خیرالله افندی به شیخ‌الاسلامی
(۲) بی‌توجهی حکومت نسبت به قوانین شریعت اسلامی در اداره مملکت - کناره‌گیری از مقام سلطنت عثمانی
(۳) عدم استخدام طلاب مدارس در ادارات دولتی - صدور دستوری خطاب به شیخ‌الاسلام برای رفع مشکلات سفته‌ها
(۴) تلاش سلطان برای تأسیس مدارس نوین به سبک اروپایی - صدور دستور تعطیلی مدارس به سبک جدید
- ۶۰- کدام مورد درباره اخوان المسلمین درست است؟
(۱) سازمانی مذهبی و سیاسی که تحت تأثیر اندیشه‌های سید جمال‌الدین اسدآبادی و رشیدرضا شکل گرفت.
(۲) سازمانی با اندیشه حاکمیت تعالیم و نظام اسلامی و یگانگی اعراب بر پایه قومیت عربی است.
(۳) تشکیلات و نهضتی مذهبی بر پایه اتحاد مسلمانان عرب براساس دین اسلام و قومیت عربی است.
(۴) سازمانی سیاسی و ایدئولوژیک با اندیشه حاکمیت تعالیم اسلام و تحقق یگانگی اعراب بر پایه اصول اسلامی در برابر قدرتهای اروپایی است.
- ۶۱- کدام مورد، از روش‌های تحقیق کیفی محسوب می‌شود؟
(۱) تحلیل محتوا
(۲) متن‌شناسی
(۳) بسامدسنجی
(۴) سنخ‌شناسی
- ۶۲- در رویکرد میان‌رشته‌ای و تعامل با علوم مختلف، کدام ویژگی، دانش تاریخ را در مواجهه با علوم دیگر، به مقام سیادت و برتری رسانده است؟
(۱) انسانی‌نگریستن
(۲) تبیین عقلانی
(۳) داده بنیاد بودن
(۴) کلیت‌گرایی
- ۶۳- بر پایه دیدگاه ایمانوئل کانت، عامل محرکه تاریخ بر پایه کدام اصل قابل شناخت است؟
(۱) تکامل طبیعی
(۲) حرکت دوری یا ادواری
(۳) هم‌ستیزی یا درون‌ستیزی اجتماعی
(۴) دیالکتیک و تضاد عمومی
- ۶۴- کدام مورد پیرامون رویکرد مکتب آنال به تاریخ نادرست است؟
(۱) پژوهش درباره تحولات بزرگ سیاسی و اجتماعی
(۲) خوارداشت تاریخ رویدادمحور و روایت‌محور
(۳) تأکید بر ساختارها و الگوهای مستمر زندگی
(۴) توجه به دوران بلندمدت
- ۶۵- مفهوم «اقلیت‌های آفرینشگر» مربوط به تاریخ‌نگاری چه کسی است؟
(۱) اشپنگلر
(۲) فون رانکه
(۳) توین بی
(۴) کارلایل

- ۶۶- در کدام تبیین تاریخی، خواسته‌ها و اعتقادات کارگزاران تاریخ، عامل اصلی کنش‌ها و اعمال آنها دانسته می‌شود؟
- (۱) علمی (۲) عقلانی
(۳) روایی (۴) قانونمند
- ۶۷- کدام مورد درباره «پیشینه پژوهش» در طرح تحقیق صحیح است؟
- (۱) عمدتاً به موضوع پژوهش مربوط است و در آن، منابع نقد و معرفی می‌شوند.
(۲) بیشتر به روش پژوهش مربوط است و در آن، منابع معرفی و نقد می‌شوند.
(۳) به اهداف پژوهش مربوط است و در آن، منابع اصلی معرفی و نقد می‌شوند.
(۴) به موضوع و مسئله پژوهش مربوط است و در آن، تحقیقات جدید معرفی و نقد می‌شوند.
- ۶۸- «روش مفاهمه» جهت شناخت معنای پدیده‌های تاریخی، توسط کدام متفکر مطرح شد؟
- (۱) رابین کالینگوود (۲) ویلهلم دیلتای
(۳) میشل فوکو (۴) ماکس وبر
- ۶۹- با توجه به محتوای کتاب «طبایع و آداب ملل» نوشته ولتر، او را می‌توان پیشگام کدام رویکرد در تاریخ‌نگاری به‌شمار آورد؟
- (۱) تاریخ انتقادی (۲) تاریخ ملی
(۳) تاریخ فکری (۴) تاریخ مردمی
- ۷۰- منظور از روش تحقیق دینامیک در پژوهش‌های تاریخی چیست؟
- (۱) قائل بودن به روش حرکت خطی در سیر تاریخ
(۲) تحرک، پویایی و سیال بودن محقق در روش تحقیق
(۳) تحقیق درباره یک یا چند موضوع در یک محدوده کوچک و مقطع زمانی
(۴) تحقیق درباره یک یا چند موضوع در تمام دوره‌ها و یا چند دوره متوالی تاریخ
- ۷۱- موضوع اثر و نگاشته کدام‌یک از تاریخ‌نگاران نخستین اسلامی، با آثار دیگر متفاوت است؟
- (۱) ابن کلبی (۲) ابوالحسن مدائنی
(۳) واقدی (۴) موسی بن عقبه
- ۷۲- کدام کتاب، شرح حال اصحاب پیامبر (ص) از ابن‌البر است؟
- (۱) معرفة الصحابه (۲) الاصابه فی تمییز الصحابه
(۳) الاستیعاب فی معرفة الاصحاب (۴) اسدالغابه فی معرفة الصحابه
- ۷۳- کدام‌یک از نویسندگان قرن دوم، از ابنای ایرانی‌نژاد یمن بود و در روایت قصص و اسرئیلیات، شهرت دارد؟
- (۱) وهب بن منبه (۲) شرحبیل بن سعد
(۳) محمد بن مسلم بن شهاب زُهری (۴) موسی بن عقبه اسدی
- ۷۴- چرا تاریخ‌نگاری در مغرب و اندلس از نظر زمانی دیرتر از سایر سرزمین‌های اسلامی شکل گرفت؟
- (۱) اشتغال نخبگان مغرب و اندلس به تألیف آثار حدیثی و بی‌توجهی آنها به تاریخ‌نگاری
(۲) طولانی بودن روند استقرار اسلام و فرهنگ اسلامی در مغرب و اندلس
(۳) کم‌توجهی سلسله‌های حاکم بر مغرب و اندلس به تألیف آثار تاریخی
(۴) گرایش بیشتر مؤلفان مغربی و اندلسی به تألیف آثار جغرافیایی
- ۷۵- کتاب «نوادرالسلطانیه و المحاسن الیوسفیه»، مشتمل بر سیره کدام زمامدار است؟
- (۱) یوسف‌البرم (۲) یوسف بن تاشفین
(۳) صلاح‌الدین ایوبی (۴) العاضد خلیفه فاطمی

- ۷۶- در مکتب تاریخ‌نگاری کوفه، این شهر نخستین خاستگاه کدام گروه بود؟
(۱) مقتل‌نگاران
(۲) سیره‌نویسان
(۳) تاریخ‌نگاران محلی
(۴) انسابیان
- ۷۷- ابن جوزی، با تأکید بر حوادث کدام شهر، کتاب‌المنتظم را نگاشته است؟
(۱) بغداد
(۲) ری
(۳) قاهره
(۴) دمشق
- ۷۸- کدام مؤلف برای نخستین بار در سنت تاریخ‌نگاری اسلامی، تاریخ و جغرافیای علمی را در حد درخشانی با هم آمیخت؟
(۱) دینوری
(۲) مسعودی
(۳) مقدسی
(۴) یعقوبی
- ۷۹- کدام مورد درباره کتاب «الحوادث‌الجامعه» نوشته کمال‌الدین عبدالرزاق صحیح است؟
(۱) به روش سال‌شماری حوادث تاریخ اسلام را تا قرن پنجم هجری قمری شرح داده است.
(۲) به روش موضوعی حوادث تاریخ اسلام را تا قرن پنجم هجری قمری شرح داده است.
(۳) شامل کشتارها و نهب و غارت‌های قرن هفتم هجری قمری است.
(۴) درباره دانشمندان، اطباء، حکما و فلاسفه قرن چهارم هجری قمری است.
- ۸۰- المجالس و المسایرات در خصوص تاریخ‌نگاری کدام سلسله حکومتی جهان اسلام است؟
(۱) ایوبیان
(۲) ممالیک
(۳) فاطمیان
(۴) اخشیدیان

